

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

XI kadencja

Zapis stenograficzny

ze wspólnego posiedzenia
Komisji Spraw Unii Europejskiej (7.)
oraz Komisji Spraw Zagranicznych (4.)

6 lutego 2024 r.

Porządek obrad:

1. Informacja ambasadora Królestwa Hiszpanii, podsumowująca prezydencję hiszpańską w Radzie Unii Europejskiej.
2. Informacja przedstawiciela rządu na temat polskiej polityki europejskiej w okresie prezydencji hiszpańskiej w Radzie Unii Europejskiej.
3. Informacja ambasadora Belgii na temat priorytetów prezydencji belgijskiej w Radzie Unii Europejskiej.
4. Informacja przedstawiciela rządu na temat polskiej polityki europejskiej w okresie prezydencji belgijskiej w Radzie Unii Europejskiej.

(Początek posiedzenia o godzinie 17 minut 00)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Komisji Spraw Unii Europejskiej Bogdan Klich)

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Drodzy Państwo!

Wybiła godzina piąta. Zawsze staram się być punktualny, a ponieważ o godzinie piątej rozpoczynamy transmisję z naszego posiedzenia, także o tej godzinie rozpoczynamy wspólne posiedzenie Komisji Spraw Unii Europejskiej oraz Komisji Spraw Zagranicznych z udziałem 3 znakomitych gości wraz z zespołami.

Witam serdecznie pana ambasadora Królestwa Hiszpanii w Polsce Ramiro Fernández Ba-chillera. Pan ambasador przybył do nas nie po raz pierwszy.

To dla nas ogromna przyjemność, że możemy pana gościć. Będziemy uważnie słuchać raportu pana ambasadora o osiągnięciach prezydencji hiszpańskiej w Radzie Unii Europejskiej. Mieliśmy okazję wziąć udział w różnych wydarzeniach zorganizowanych przez prezydencję. Mam nadzieję, że moi koledzy i koleżanki podzielą się z panem ambasadorem swoimi opiniami.

Witam pana ambasadora Królestwa Belgii w Polsce Rika Van Droogenbroeckę wraz z zespołem. Jest mi ogromnie miło, że w imieniu przewodniczącego Schetyny, który prowadzi Komisję Spraw Zagranicznych, i w swoim imieniu, czyli w imieniu obu połączonych komisji, mogę pana ambasadora powitać z ważnym przesłaniem, jak do tej pory przebiegała prezydencja belgijska i jak wyglądają plany prezydencji belgijskiej, która rozpoczęła się na początku stycznia. To zawsze jest dla nas ogromne wyzwanie, żeby wysłuchać planów i ustosunkować się do wszystkich propozycji prezydencji.

Witam serdecznie panią Magdalenę Sobkowiak-Czarnecką, która jest podsekretarzem stanu w kancelarii premiera i która reprezentuje cały pion europejski w kancelarii premiera i osobiście pana ministra Szłapkę.

(Podsekretarz Stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Magdalena Sobkowiak-Czarnecka: Dzień dobry.)

To chyba jest inauguracja pani występow na posiedzeniach naszych komisji, więc witamy tym serdeczniej. Witam oczywiście także zespół towarzyszący pani minister.

Witam wszystkich członków Komisji Spraw Zagranicznych, Komisji Spraw Unii Europejskiej, panią senator i panów senatorów, którzy uczestniczą w dzisiejszym posiedzeniu.

Chciałbym poinformować państwa, że na posiedzeniu będzie wykonywane tłumaczenie simultaniczne, więc będziemy mówić w językach narodowych, ale jeżeli ktoś chce zabierać głos w języku angielskim, to oczywiście jest taka możliwość.

Proszę państwa, żebyśmy nie tracili czasu, powiem, że dzisiejszy porządek obrad przewiduje następujące punkty. Chciałbym zaproponować lekką modyfikację tego porządku posiedzenia, żebyśmy sprawniej je przeprowadzili. Punkt pierwszy to: informacja ambasadora Królestwa Hiszpanii, podsumowująca prezydencję hiszpańską w Radzie Unii Europejskiej; drugi: informacja przedstawiciela rządu na temat polskiej polityki europejskiej w tym czasie, trzeci: informacja ambasadora

Belgii na temat priorytetów prezydencji belgijskiej w Radzie Unii Europejskiej; i czwarty: informacja przedstawiciela rządu na temat polskiej polityki europejskiej w okresie prezydencji belgijskiej. Proponuję połączenie punktów drugiego i czwartego, żeby po prezentacji pana ambasadora Hiszpanii i pana ambasadora Belgii pani minister przedstawiła nam informację dotyczącą obu prezydencji.

Czy jest zgoda Wysokich Komisji na procedowanie według takiego porządku obrad? Nie widzę sprzeciwu.

W związku z tym rozumiem, że porządek obrad został w takiej zmodyfikowanej postaci przyjęty.

Rozpoczynamy od informacji ambasadora Królestwa Hiszpanii podsumowującej prezydencję hiszpańską w Radzie Unii Europejskiej.

Mr Ambassador, the floor is yours. Panie Ambasadorze, przekazuję panu głos.

**AMBASADOR NADZWYCZAJNY I PEŁNOMOCNY
KRÓLESTWA HISZPANII W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
RAMIRO FERNÁNDEZ BACHILLER**

Bardzo dziękuję, Panie Przewodniczący, za możliwość przedstawienia głównych osiągnięć prezydencji Hiszpanii w Unii Europejskiej.

W drugiej połowie 2023 r. Hiszpania pełniła rotacyjną prezydencję Rady Unii Europejskiej po raz piąty od czasu przystąpienia do bloku europejskiego w 1986 r. W tym czasie poczyniliśmy ogromne postępy legislacyjne i polityczne – wypracowaliśmy w trakcie posiedzeń trójstronnych 71 porozumień legislacyjnych, ponadto formalnie przyjęliśmy 39 dokumentów, a pozostałe 44 podpisaliśmy w ramach zwykłej procedury legislacyjnej.

„Bliższa Europa” to motto hiszpańskiej prezydencji i hasło przewodnie bogatej agendy, w ramach której przeprowadziliśmy 230 posiedzeń trójstronnych w Brukseli – więcej niż poprzednie prezydencje – i podjęliśmy ponad 500 działań w kraju. Porozumienie w sprawie Paktu o Migracji i Azylu, reforma europejskiego rynku energii elektrycznej, stworzenie podstaw do pierwszego aktu w sprawie sztucznej inteligencji i nowe zasady podatkowe – to jedne z głównych osiągnięć prezydencji Hiszpanii. Cztery priorytety, jakie Hiszpania postawiła sobie na początku sześciomiesięcznego okresu, zdefiniowały mapę drogową prezydencji, zorientowanej na wspieranie reindustrializacji Unii Europejskiej i jej strategicznej autonomii, postępy w zakresie transformacji ekologicznej, zwiększenie sprawiedliwości społeczno-ekonomicznej, jak też wzmocnienie jedności Unii. Przez 6 miesięcy hiszpańskiej prezydencji odbyło się łącznie 1 tysiąc 766 spotkań, w tym 2 posiedzenia Rady Europejskiej, 46 formalnych spotkań ministerialnych, 1 nieformalne spotkanie Rady do Spraw Gospodarczych i Finansowych, ECOFIN, w formie wideokonferencji, 4 posiedzenia Eurogrupy, 1 trójstronny szczyt społeczny, 70 posiedzeń Komitetu Stałych Przedstawicieli, 11 posiedzeń Specjalnego Komitetu Rady ds. Rolnictwa i 1 tysiąc 565 posiedzeń innych organów przygotowawczych Rady. W ramach zaangażowania prezydencji hiszpańskiej na rzecz różnorodności i pluralizmu, które leżą w tożsamości Hiszpanii, zorganizowaliśmy 23 nieformalne spotkania ministerialne w 21 miastach Hiszpanii. Założeniem w tym względzie było przybliżenie Unii Europejskiej wszystkim obywatelom i zaprezentowanie bogatego dziedzictwa Hiszpanii. W celu połączenia obywateli europejskich przy pracy nad wspólnymi projektami Hiszpania opracowała również ambitny program kulturalny na okres swojej prezydencji, obejmujący ponad 600 wydarzeń w kraju i za granicą, w tym wystawę „Picasso” w warszawskim Muzeum Narodowym, którą można było zobaczyć od października do stycznia tego roku. Dzisiaj dowiedziałem się, że odwiedziło ją 143 tysiące zwiedzających.

Przejdę teraz do głównych osiągnięć. Liczę, że państwa nie zanudzę. Prezydencja Hiszpanii podjęła starania, aby nie pozostać obojętnym wobec złożonego kontekstu międzynarodowego, naznaczonego konsekwencjami rosyjskiej wojny – nielegalnej wojny napastniczej prowadzonej przeciwko Ukrainie, zmian geopolitycznych, zmian technologicznych oraz transformacji wynikających ze zmian środowiskowych. Wsparcie 27 państw członkowskich dla Ukrainy w obliczu rosyjskiej agresji umocniło się w ciągu 6 miesięcy prezydencji Hiszpanii. Jednoznacznie wyraziliśmy to w deklaracji z Grenady, przyjętej przez szefów państw i rządów na nieformalnym

posiedzeniu Rady Europejskiej w dniu 6 października, w której potwierdzili, że będą wspierać Ukrainę i Ukraińców tak długo, jak tylko będzie taka potrzeba. Deklaracja to również początek debaty nad przyszłością Unii Europejskiej. Zawarto w niej wspólną wizję 27 państw członkowskich w takich kluczowych sprawach jak: europejski model gospodarczy, wzmocnienie przemysłu, obrona wartości i przyszłe rozszerzenie. Pandemia i rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie wystawiły na próbę naszą odporność, pokazały, że UE musi wzmocnić swoją suwerenność, i sprawiły, że podjęliśmy kluczowe decyzje mające chronić naszych obywateli i nasze gospodarki. Przed rzezonym posiedzeniem Rady Europejskiej, w Grenadzie odbyło się trzecie posiedzenie Europejskiej Wspólnoty Politycznej, w ramach którego zgromadziło się ponad 50 szefów państw i rządów z całego kontynentu, aby omówić, jak uczynić Europę bardziej odporną, lepiej prosperującą i wpływową, jeżeli chodzi o aspekty geostrategiczne. Aby wzmocnić rolę i wartości Europy, na grudniowym posiedzeniu Rada Europejska postanowiła również rozpocząć negocjacje w sprawie członkostwa w Unii Europejskiej z Ukrainą i Mołdawią, a Gruzji nadać status państwa kandydującego.

Przewodniczący rządu Hiszpanii, pan Pedro Sánchez, rozpoczął prezydencję hiszpańską od wizyty w Kijowie, aby zademonstrować wsparcie państw członkowskich dla Ukrainy w sferze militarnej, humanitarnej i gospodarczej. Zwieńczeniem było rozpoczęcie negocjacji z Ukrainą w sprawie przystąpienia do Unii, do europejskiego projektu. Poza rozszerzeniem sankcji dotyczących niektóre sektory rosyjskiej gospodarki i nałożeniem na Białoruś sektorowych środków ograniczających, po to, aby uniemożliwić Moskwie dostęp do pewnych zasobów wojennych i komponentów lotniczych w wojnie przeciwko Ukrainie, na koniec prezydencji przyjęto dwunasty pakiet sankcji przeciwko Rosji. Ponadto w czasie 6 miesięcy doszło do przyjęcia lub rozszerzenia zakresu sankcji przeciwko takim krajom jak: Haiti, Iran, Mjanma, Nikaragua, Sudan i Wenezuela. Na arenie międzynarodowej, w związku z kryzysem na Bliskim Wschodzie, prezydencja Hiszpanii uruchomiła instrument na rzecz zintegrowanej reakcji politycznej, aby móc skoordynować reakcję Europy i pomoc humanitarną.

W trakcie sześciomiesięcznej prezydencji Hiszpanii udało się osiągnąć ważne cele polityki zagranicznej. Doszło m.in. do historycznego szczytu między Unią Europejską a Wspólnotą Państw Ameryki Łacińskiej i Karaibów, który odbył się w lipcu w Brukseli, gdzie spotkało się 61 delegacji, w wyniku którego postanowiono o pogłębieniu stosunków w drodze regularnych spotkań co 2 lata. Ze szczytu skorzystał również sojusz cyfrowy UE-Ameryka Łacińska. Zatwierdzono plan inwestycyjny o wartości ponad 45 miliardów euro. Chodzi o pakiet Global Gateway. Doszło również do zawarcia porozumień o współpracy w kluczowych sektorach, takich jak sektor energetyczny w Argentynie i Urugwaju czy sektor surowców w Chile. Ogólnie w ciągu tych 6 miesięcy doszło do rozszerzenia zakresu umów handlowych. Prawie 80 państw podpisało umowę z Samoa. Ponadto podpisanie umowy o wolnym handlu z Nową Zelandią oraz umowy o partnerstwie gospodarczym z Kenią umożliwią rozszerzenie wymiany handlowej i pozwolą Unii Europejskiej zdywर्सyfikować swoje łańcuchy dostaw.

W obszarze nauki prezydencja Hiszpanii prowadziła dyskusje, które zakończyły się wyrażeniem przez Radę zgody na udział Wielkiej Brytanii w programie „Horyzont Europa” i w programie obserwacji Ziemi „Copernicus”, a także na jej wkład finansowy.

Przejdę teraz do najważniejszych osiągnięć legislacyjnych. Pierwsze z nich to porozumienie, które osiągnęliśmy w dniu 9 grudnia w sprawie rozporządzenia o sztucznej inteligencji, pionierskiego aktu w skali globalnej, dzięki któremu zapewnimy bezpieczeństwo w zakresie systemów sztucznej inteligencji wykorzystywanych w Unii Europejskiej i poszanowanie podstawowych praw obywateli oraz wartości Unii Europejskiej. Drugie to porozumienie z dnia 20 grudnia w sprawie Paktu o Migracji i Azylu, który to pakt ma na celu obsługę wniosków imigracyjnych i wniosków o udzielenie azylu w sposób uporządkowany i zmniejszenie obciążenia państw, do których przybywa największa liczba osób. To są 2 najważniejsze osiągnięcia na polu legislacyjnym. Kolejne cele, które osiągnęliśmy, to tymczasowe porozumienie w zakresie reformy rynku energii elektrycznej w dążeniu do ochrony konsumentów przed wahaniem i gwałtownymi wzrostami cen paliw kopalnych, przy jednoczesnym pogłębieniu transformacji energetycznej, jak też pakt dotyczący reform

reguł fiskalnych mających na celu zapewnienie zdolności obsługi zadłużenia i promowanie zrównoważonego rozwoju. Zachęcając do inwestycji, prezydencja Hiszpanii osiągnęła cele, które w tym względzie wyznaczali europejscy przywódcy jeszcze przed końcem roku.

Jeżeli chodzi o wzmocnienie suwerenności i autonomii strategicznej, podjęto znaczące kroki – zawarto porozumienie dotyczące europejskiego aktu w sprawie surowców krytycznych oraz aktu w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie. Zrobiliśmy krok do przodu, jeśli chodzi o realizację europejskiego planu działania na rzecz demokracji, dzięki postępom w zakresie regulacji dotyczących strategicznych pozwów zmierzających do stłumienia debaty publicznej, SLAPP, oraz dzięki promowaniu wolności mediów i zwalczaniu nieuczciwych postępowań przeciwko dziennikarzom i obrońcom praw człowieka. Przyjęto nowe rozporządzenie w sprawie przejrzystości i targetowania reklamy politycznej. Dnia 13 grudnia, pod koniec hiszpańskiej prezydencji, Rada Unii Europejskiej postanowiła, że zniesie kontrole osobowe na wewnętrznych granicach powietrznych i morskich w Bułgarii i Rumunii w dniu 31 marca 2024 r. To krok naprzód, jeżeli chodzi o integrację obu państw w obszarze Schengen.

Wymienię teraz główne osiągnięcia, priorytet po priorytecie. Przekazałem panu przewodniczącemu dokument, w którym są one opisane bardziej szczegółowo. Dzięki temu będę w stanie szybciej przekazać głos mojemu koledze z Belgii, który przedstawi państwu wyjaśnienia, które są moim zdaniem ciekawsze niż same słowa.

Jeżeli chodzi o najważniejsze osiągnięcia w podziale na określone przez nas priorytety w zakresie prac, wygląda to następująco. W ramach pierwszego priorytetu, jakim było wspieranie reindustrializacji Europy i jej autonomii strategicznej, zawarto tymczasowe porozumienie dotyczące rozporządzenia w sprawie surowców krytycznych, tymczasowe porozumienie dotyczące rozporządzenia w sprawie sztucznej inteligencji, określono ogólne wytyczne dotyczące projektu rozporządzenia w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie, ogólne wytyczne dotyczące regulacji mających na celu zmniejszenie kosztów wdrażania gigabitowych sieci komunikacyjnych, wnioski w strategii kosmicznej UE na rzecz bezpieczeństwa i obrony, jak też ostatecznie zatwierdzono rozporządzenie o chipach.

W ramach drugiego priorytetu, jakim były postępy w transformacji ekologicznej, udało się nam osiągnąć tymczasowe porozumienie dotyczące rozporządzenia w sprawie projektowania rynków energii elektrycznej, tymczasowe porozumienie dotyczące rozporządzenia w sprawie gazów fluorowanych i substancji zubożających warstwę ozonową. Przyjęto: dyrektywę o efektywności energetycznej, ogólne wytyczne mające na celu wzmocnienie rozporządzenia w sprawie wzmocnienia norm emisji dwutlenku węgla dla nowych pojazdów ciężkich, ogólne wytyczne w zakresie dyrektywy dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych, ogólne wytyczne w zakresie rozporządzenia w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych, tymczasowe porozumienie o rozporządzeniu w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych, wnioski w kwestii przygotowania konferencji stron Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, COP28. Wreszcie zostało zawarte tymczasowe porozumienie dotyczące dyrektywy w sprawie wzmocnienia pozycji konsumentów w procesie transformacji ekologicznej.

Trzecim filarem prezydencji Hiszpanii było promowanie większej sprawiedliwości społeczno-ekonomicznej. Tu mogę wspomnieć o porozumieniu w sprawie reformy unijnych ram zarządzania gospodarczego, o odblokowaniu umowy zastępującej umowę z Kotonu oraz podpisaniu umowy z Samoa z 79 państwami Afryki, Karaibów i Pacyfiku, dzięki której podniesiemy standard życia 1,5 miliarda obywateli w Europie, Afryce, na Karaibach i w regionie Pacyfiku poprzez stworzenie warunków sprzyjających współpracy i budowaniu stosunków gospodarczych i handlowych. Mowa też o tymczasowym porozumieniu w sprawie regulacji i warunków pracy za pośrednictwem platform internetowych. Prezydencja przepracowała również szereg dokumentów mających na celu zwalczanie przemocy wobec kobiet i handlu ludźmi. Zawarliśmy również tymczasowe porozumienie o regulacji opłat wnoszonych do Europejskiej Agencji Leków, porozumienie ustanawiające unijne limity połowów. Przyjęliśmy ogólne wytyczne dotyczące dyrektywy w sprawie europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością, wnioski dotyczące zdrowia psychicznego, niepewności zatrudnienia oraz wnioski dotyczące ochrony społecznej osób samozatrudnionych.

Wspólne posiedzenie Komisji Spraw Unii Europejskiej (7.)
oraz Komisji Spraw Zagranicznych (4.)

Przejdę teraz do czwartego filaru, czwartego priorytetu: wzmocnienie jedności europejskiej. Wspomniałem już o nowym Pakcie o Migracji i Azylu, o otwarciu negocjacji akcesyjnych z Ukrainą i Mołdawią, o politycznym porozumieniu w zakresie zwiększenia liczby mandatów w Parlamencie Europejskim, o tymczasowym porozumieniu dotyczącym rozporządzenia finansowego UE, jak też o tymczasowym porozumieniu dotyczącym rozporządzenia w sprawie przejrzystości i targetowania reklamy politycznej. Rozporządzenie to sprawi, że obywatelom łatwiej będzie zrozumieć, kto stoi za reklamą polityczną, rozpoznać przypadki manipulacji i stwierdzić, czy otrzymali targetowaną reklamę, tak aby w jak największym stopniu mieli możliwość podjęcia świadomych decyzji. Rada jednomyślnie zakończyła mechanizm współpracy i weryfikacji w odniesieniu do Bułgarii i Rumunii, który obowiązywał od 2007 r., tj. roku akcesji tych państw do Unii Europejskiej. Przyjęto tymczasowe porozumienie dotyczące rozporządzenia w sprawie wolności europejskich mediów oraz porozumienie w sprawie zaproszenia do zgłaszania kandydatur na siedzibę unijnego Urzędu ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy i Finansowaniu Terroryzmu.

W wystąpieniu podsumowującym prezydencję Hiszpanii przed Parlamentem Europejskim, w dniu 13 grudnia, premier Sánchez odniósł się do wyzwań, przed którymi stoi Unia Europejska. Cytuję, „Wyzwaniem, z którym się mierzymy, z którym mierzy się Unia Europejska, nie jest uniknięcie upadku czy oparcie się rozwojowi innych regionów świata. Wyzwaniem jest bycie liderem w nowej erze globalnego dobrobytu”. W okresie, w którym Hiszpania miała zaszczyt pełnić prezydencję Rady, w całej Europie podkreślano zasady spójności i jedności, globalnie i lokalnie. Postawiliśmy człowieka w centrum uwagi nie tylko dzięki użytecznej polityce, lecz także dzięki bardziej europejskiej Hiszpanii oraz bardziej hiszpańskiej Europie. Mieliśmy szansę podzielić się naszą historyczną, kulturową i społeczną różnorodnością, która jest dorobkiem wszystkich Europejczyków.

Na koniec pozwolę sobie życzyć moim belgijskim kolegom wszystkiego dobrego w sprawowaniu obecnej prezydencji. Bardzo dziękuję za uwagę.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

To nas mobilizuje do tego, żeby płynnie przejść do prezentacji zamierzeń belgijskiej prezydencji. W związku z tym od razu oddaję panu ambasadorowi głos.

Mr Ambassador, the floor is yours.

AMBASADOR NADZWYCZAJNY I PEŁNOMOCNY
KRÓLESTWA BELGII W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
RIK VAN DROOGENBROECK

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Panie Ministrze! Szanowni Senatorowie! Panie i Panowie!

Dziękuję bardzo za umożliwienie mi przedstawienia priorytetów programu prezydencji belgijskiej w Unii Europejskiej. Mamy krótką prezentację z kilkoma slajdami. Omówię je dość szybko, zaczynając od kilku słów na temat trio prezydencji, które, jak wiadomo, tworzą 3 kraje, począwszy od prezydencji Hiszpanii, przez prezydencję Belgii, a skończywszy na prezydencji Węgier, którą to Węgry rozpoczną w przyszłym semestrze jako trzeci członek tria.

Oczywiście muszę pogratulować i podziękować hiszpańskiej prezydencji za wspaniałą pracę. Ogólnie rzecz biorąc, im więcej zostanie zrobione przed naszą prezydencją, tym lepiej dla nas. A hiszpańska prezydencja wykonała naprawdę świetną robotę w wielu obszarach, o których teraz wspomniano, odniosła kilka znaczących sukcesów, co ułatwiło nam pracę. Nie oznacza to, że nie mamy już nic do zrobienia, bo przed nami stoi wiele zadań. Część tych zadań omówiono również w priorytetach trio prezydencji. Ogólne priorytety to oczywiście odporność gospodarcza, rządy prawa, transformacja ekologiczna i cyfrowa, wsparcie dla Ukrainy. Wiele z tych kwestii znalazło się w dokumencie tria prezydencji. Chciałbym teraz powiedzieć kilka słów o programie prezydencji belgijskiej.

Jest to trzynasta belgijska prezydencja. Mamy sporą tradycję i spore doświadczenie, ale to bardzo ważna prezydencja, ponieważ przypada w kluczowym momencie. Zbliżamy się do końca drugiego roku wojny w Ukrainie. Do pewnego stopnia wciąż mamy do czynienia z następstwami pandemii i kryzysu energetycznego. Żyjemy w czasach, w których dezinformacja odgrywa niestety dużą rolę. Obserwujemy skutki zmian klimatycznych. Oczywiście na Bliskim Wschodzie toczą się także inne konflikty. Znajdujemy się również w szczególnym położeniu z perspektywy instytucji UE, ponieważ zbliżamy się do końca cyklu legislacyjnego. Jak wiadomo, w czerwcu odbędą się wybory europejskie, tak więc zostanie wybrany nowy Parlament Europejski. W drugiej połowie roku będziemy mieli nową Komisję Europejską. Jednocześnie przygotowujemy strategiczny program dla Rady Europejskiej, dla Rady na kolejne lata, na okres 2024–2029. Taki jest więc kontekst belgijskiej prezydencji. Celem każdej prezydencji jest działanie w charakterze uczciwego pośrednika, aby sprzyjać zawieraniu jak największej ilości kompromisów. Oczywiście Belgia zrobi wszystko, co w jej mocy, aby to osiągnąć. Naturalnie wprowadzamy pewne akcenty. Mamy pewne priorytety, które zaraz omówię bardziej szczegółowo, ale oczywiście to nie są nowe priorytety. Kwestie, które zostaną poruszone, takie jak ekologiczna i sprawiedliwa transformacja, agenda społeczna i program w dziedzinie zdrowia, rządy prawa, demokracja i jedność, były na porządku dziennym przez wiele lat w czasie poprzednich prezydencji. Kontynuujemy więc te prace i oczywiście przywiązujemy do nich dużą wagę. Ale nie wybraliśmy tego sami, te kwestie są w programie UE od wielu lat.

Hasło naszej prezydencji brzmi: „Chronić, wzmacniać i przygotowywać”. Dlaczego? Cóż, aby chronić, musimy bronić naszej europejskiej demokracji, naszej jedności. Musimy chronić europejskie rządy prawa i wzmocnić agendę społeczną i program w dziedzinie zdrowia, chroniąc ludzi i granice w Europie. Musimy wzmocnić naszą konkurencyjność, dążyć do ekologicznej i sprawiedliwej transformacji oraz promować globalną Europę. Musimy też przygotować program strategiczny, jak już wspomniałem, na lata 2024–2029, a także wspierać refleksję nad przyszłością UE. Być może wiedzą państwo, że toczy się debata na temat przyszłości UE pod względem instytucjonalnym, pod względem zapewnienia UE środków budżetowych, abyśmy mogli funkcjonować również w przyszłości. Jest to więc bardzo ważna debata, którą rozpoczęto podczas naszej prezydencji i która oczywiście nie zostanie zakończona. Będzie ona trwała jeszcze kilka lat. Jest ona przeprowadzana równoległe z procesem rozszerzenia, nie stanowi jednak warunku procesu rozszerzenia, ponieważ jeśli chcemy rozszerzyć UE, jeśli chcemy większej Unii Europejskiej, potrzebujemy Unii, która może dobrze funkcjonować z ponad 30 państwami członkowskimi w przyszłości. Jest to także część kontekstu instytucjonalnego, w którym pracujemy.

Omówię teraz 6 priorytetów. Nie zamierzam wymieniać wszystkich dokumentów ustawodawczych zaprezentowanych na slajdach, wybiorę tylko kilka. Pierwszym priorytetem jest obrona praworządności, demokracji i jedności w UE. Jest to oczywiście bardzo ważna kwestia, która jest związana z funkcjonowaniem Unii u jej podstaw. Praworządność oraz monitorowanie, systemy i mechanizmy, które wprowadzono w celu poszanowania praworządności, oczywiście będą przestrzegane również podczas naszej prezydencji. W szczególności przeprowadzone zostaną 2 dialogi dotyczące poszczególnych krajów, a ich celem jest omówienie sytuacji w grupach krajów. Jeden z dialogów przeprowadzono już w styczniu w Radzie do Spraw Ogólnych. Druga grupa krajów zostanie omówiona w maju, będą to: Cypr, Łotwa, Litwa i Luksemburg. Jest to więc proces ciągły, toczący się podczas każdej prezydencji i oczywiście będziemy go kontynuować. Będziemy również uwzględniać nadal procedurę z art. 7, warunkowość budżetową i wszystkie inne elementy określone w ich ramach. Wspomnę tu o europejskim planie działania na rzecz demokracji. Jest to bardzo ważny plan, który Komisja Europejska przyjęła już w 2020 r. W ramach tego planu w grudniu ub.r. zaproponowano pakiet na rzecz obrony demokracji, który obejmuje szereg narzędzi, instrumentów, komunikatów, zaleceń i wniosków ustawodawczych mający na celu zwiększenie przejrzystości działań lobbujących państw trzecich. Uważam, że szczególnie teraz jest to ważna kwestia.

Jak już wspomniał mój hiszpański kolega, w grudniu podjęto ważne kroki podczas Rady Europejskiej w sprawie rozszerzenia. Rozpoczęto negocjacje akcesyjne z Ukrainą i Mołdawią, a także

podjęto kolejne kroki w odniesieniu do innych przyszłych państw członkowskich. Będziemy kontynuować te prace podczas naszej prezydencji, ale opieramy się na decyzjach Rady Europejskiej z grudnia.

Ostatnim elementem, o którym wspominałem, jest przyszłość Europy. Chodzi o strukturę instytucjonalną UE, która zapewni jej lepsze funkcjonowanie w przyszłości.

Przejdę do drugiego priorytetu, którym jest wzmocnienie naszej konkurencyjności. I znowu, wspomnę tylko o kilku elementach. Jeśli będą mieli państwo pytania, możemy wrócić do pozostałych elementów później. Jednym z tych elementów jest raport Letty. To ważny raport na temat funkcjonowania rynku wewnętrznego, jednolitego rynku w UE. Zostanie on opublikowany w marcu i omówiony podczas marcowego posiedzenia Rady Europejskiej. Utworzenie jednolitego rynku nie jest oczywiście czymś nowym, ale proces ten jeszcze nie dobiegł końca. Nadal mamy wiele do zrobienia, aby wyeliminować wszelkie przeszkody na jednolitym rynku. Sprawozdanie Enrico Letty będzie więc ważnym krokiem w tym kierunku. Będziemy kontynuować prace nad aktem w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie. Nie jestem pewien, czy znają państwo ten akt. Jest to ważny dokument ustawodawczy. Wzmocnienie naszej konkurencyjności i odporności ma fundamentalne znaczenie dla krajów europejskich, dla europejskich przedsiębiorstw i przemysłu. Staramy się więc poczynić postępy w tej sprawie. Dziś odbywają się polityczne rozmowy trójstronne z Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją Europejską. Mamy więc nadzieję, że uda nam się poczynić pewne postępy także w tej dziedzinie. Chcemy promować inwestycje w technologie krytyczne takie jak: biotechnologia, czyste technologie, transformacja cyfrowa. Wspomniany akt w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie będzie stanowić ważny etap, ważny krok w tym zakresie.

W prezentacji wspomniano również o innych elementach. Dyrektywa w sprawie prawa do naprawy ma umożliwić konsumentom korzystanie z możliwości naprawy maszyn, telefonów, sprzętu w domu, aby go nie wyrzucać, lecz naprawić. Powstanie więc platforma naprawcza łącząca konsumentów z warsztatami i firmami naprawczymi.

Kolejnym elementem są dyrektywy w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach. Ważne jest, aby nasze firmy, zwłaszcza małe i średnie, otrzymywały terminową zapłatę za wykonaną pracę i świadczone usługi. Tak więc dyrektywa w sprawie opóźnień w płatnościach to zapewni i będziemy nad tym nadal pracować. To kolejna kwestia, w której, jako prezydencja belgijska, mamy nadzieję poczynić postępy.

Trzecim priorytetem jest dążenie do ekologicznej i sprawiedliwej transformacji. Ma to oczywiście związek z Zielonym Ładem i pakietem „Gotowi na 55”. Być może słyszeli państwo, że Komisja Europejska opublikowała dziś zalecenie, wniosek dotyczący celu na 2040 r. Komisja proponuje redukcję netto gazów cieplarnianych o 90% do 2040 r. Jest to – oczywiście w ramach Zielonego Ładu i pakietu „Gotowi na 55” – nowy ważny cel, który będzie omawiany podczas naszej prezydencji. Na tym zakończę omawianie trzeciego priorytetu.

Kolejnym, czwartym priorytetem jest udoskonalenie naszej agendy społecznej i programu w dziedzinie zdrowia. Sprawy społeczne nie są dziedziną, w której UE poczyniła ogromne postępy, ponieważ państwa członkowskie nadal w dużej mierze odpowiadają za sprawy społeczne i pozostają kompetentne w tym zakresie. Jednak podczas naszej prezydencji zorganizowaliśmy szczyt partnerów społecznych wraz z partnerami społecznymi, pracodawcami i stowarzyszeniami pracowników. Przywiązujemy do tego dużą wagę, ponieważ jest to ważne dla dialogu społecznego między różnymi partnerami społecznymi.

Staramy się również poczynić postępy w sprawie słynnego rozporządzenia nr 883 dotyczącego praw socjalnych obywateli Unii Europejskiej, które pozwala im nie tylko pracować za granicą w UE, w innych krajach Unii, lecz także cieszyć się emeryturą, korzystać ze świadczeń emerytalnych w innych państwach. Jest to przegląd obowiązującego prawodawstwa i ważne jest, aby kontynuować nad nim prace.

W przypadku Europejskiej Unii Zdrowotnej jest kilka kwestii do omówienia. Jedną z nich jest europejska przestrzeń danych dotyczących zdrowia. Ma to związek z informacjami o pacjentach, które będą przechowywane w bezpieczny sposób i przy poszanowaniu prywatności, a wymiana tych informacji między państwami członkowskimi będzie ułatwiona. Będzie to również w ich

interesie. W przypadku leczenia w szpitalu w innym kraju UE przekazywanie informacji na temat pacjenta, które państwo członkowskie posiada, będzie łatwiejsze, oczywiście z uwzględnieniem praw pacjenta i ochrony prywatnych danych.

Ostatnim pakietem jest ogólne prawodawstwo farmaceutyczne, które obejmuje wiele elementów. To dość złożona kwestia, dość złożony pakiet. Celem tego pakietu jest zwiększenie przystępności cenowej leków, uniknięcie niedoborów i dążenie do neutralności klimatycznej również w tym sektorze. Unikanie niedoborów jest bardzo ważne. Podczas pandemii COVID-19 widzieliśmy, że w naszym sektorze zdrowia brakuje określonych elementów, nie tylko masek, ale także leków i składników do ich produkcji. Wiąże się to z ogólnym celem strategicznej autonomii, aby UE stała się bardziej niezależna, odporna również w sferze zdrowia. Piątym priorytetem jest ochrona ludzi i granic, o czym już była mowa.

Pakt o Migracji i Azylu zawarto podczas hiszpańskiej prezydencji. Podjęto decyzje polityczne. Teraz musimy kontynuować prace nad pewnymi ustaleniami technicznymi. Pracujemy również nad dyrektywą w sprawie przemytu migrantów, aby zwalczać siatki przemytnicze, które sprowadzają migrantów do UE. Pracujemy nad zwalczaniem przestępczości zorganizowanej, terroryzmu i brutalnego ekstremizmu. Wzmocniono kodeks graniczny Schengen w celu ochrony naszych granic w UE. Działa Europejski Instrument na rzecz Pokoju wspierający Ukrainę. Poczyniliśmy ważne kroki i postępy podczas posiedzenia Rady Europejskiej w dniu 1 lutego. Oczywiście musimy skonsolidować bazę obronną, przemysłową i technologiczną UE. Widzieliśmy, także w kontekście wojny w Ukrainie, że UE nie jest odpowiednio przygotowana, że nasz przemysł nie jest odpowiednio przygotowany, aby stawić czoła takim wyzwaniom, jeśli chodzi o produkcję broni, amunicji, sprzętu obronnego. Musimy zwiększyć skalę produkcji. Musimy upewnić się, że UE będzie lepiej przygotowana na takie wydarzenia w przyszłości.

Ostatni dokument. Ważna jest również promocja globalnej Europy. Ponownie ma to związek przede wszystkim ze wsparciem Ukrainy, wsparciem krótkoterminowym, humanitarnym, ale także wsparciem długoterminowym, odbudową i ożywieniem gospodarczym. W związku z tym pracujemy również nad tzw. zamrożonymi aktywami czy też zablokowanymi rosyjskimi aktywami. Jeśli mają państwo pytania w tej sprawie, oczywiście możemy wrócić do tego później.

Będziemy śledzić sytuację na Bliskim Wschodzie, gdzie trwają walki, a także działania Izraela. Pewnie to państwa nie zaskoczy, że jako prezydencja belgijska będziemy chcieli również wzmocnić nasze partnerstwo z Afryką, z kontynentem afrykańskim. Chcemy pracować nad wielostronnym systemem handlowym opartym na zasadach. Wiemy, że WTO, Światowa Organizacja Handlu, stoi przed poważnymi wyzwaniami i chcemy, aby Światowa Organizacja Handlu funkcjonowała lepiej w przyszłości. Osiągniemy to poprzez pracę w ramach podejścia „Drużyny Europy”. Oznacza to, że europejskie instytucje i państwa członkowskie będą współpracować, aby osiągnąć cele, które przedstawiliśmy i uwzględniliśmy w programie działania.

Są to niektóre z głównych priorytetów belgijskiej prezydencji. Powiem jeszcze tylko kilka słów o wydarzeniach, które organizujemy. Nie będę wymieniał wszystkich, bo są ich setki.

Organizujemy formalne i nieformalne rady europejskie... Przepraszam, nie rady europejskie. Rady ministrów będą organizowane zarówno w Brukseli, jak i poza nią. Zajmuje się tym nie tylko rząd federalny. Jak wiadomo, Belgia jest krajem federalnym. Mamy regiony i społeczności, które również mają swoje kompetencje na szczeblu europejskim. Oznacza to, że np. ministrom lub radzie ministrów do spraw rolnictwa, przemysłu, sportu lub edukacji przewodniczy minister z rządu regionalnego lub samorządu lokalnego. To bardzo wyjątkowa sytuacja dla UE, bo Belgia jest jedynym takim państwem członkowskim. Mamy więc ministrów rządów regionalnych, którzy przewodniczą posiedzeniom Rady również na szczeblu europejskim w odniesieniu do konkretnych kompetencji. Jak wiadomo, w przeszłości organizowaliśmy także panele obywatelskie na szczeblu europejskim.

Jeśli chodzi o konferencję w sprawie przyszłości Europy, kontynuujemy ją, ponieważ uważamy, że ważne jest, aby obywatele mieli wpływ na to, co robimy na szczeblu europejskim. Podczas naszej prezydencji zorganizujemy szereg paneli obywatelskich w Belgii, aby zwiększyć aktywność obywatelską. Oczywiście, jak każda prezydencja, organizujemy również szereg wydarzeń

kulturalnych. Nie mamy wystawy prac Picassa, ale organizujemy festiwal kultury „Europalia” – nie jest on poświęcony Belgii, ale UE i wartościom całej Unii.

Podczas naszej prezydencji organizowanych jest również wiele innych wydarzeń, w sumie ponad 60. W celu uzyskania szczegółowych informacji na ten temat mogę polecić naszą stronę internetową, www.belgium24.be, stronę belgijskiej prezydencji, i wiele innych mediów społecznościowych. Jesteśmy oczywiście na Twitterze, Facebooku, we wszystkich mediach społecznościowych. Oczywiście jesteśmy gotowi dzielić się z państwem wszelkimi informacjami.

Dziękuję państwu za uwagę. Chętnie odpowiem na wszelkie pytania. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Dziękuję panu ambasadorowi za tak obszerną relację.

Przechodzimy do stanowiska rządu polskiego zarówno w sprawie tego, co było, jak i w sprawie tego, co będzie.

Pani minister Magdalena Sobkowiak-Czarnecka ma głos.

Pani Minister, bardzo proszę.

PODSEKRETARZ STANU
W KANCELARII PREZESA RADY MINISTRÓW
MAGDALENA SOBKOWIAK-CZARNECKA

Bardzo dziękuję.

Jeszcze raz dziękuję za zaproszenie. Tak jak pan przewodniczący powiedział, jest to faktycznie mój debiut tutaj, tak że zobaczymy.

Szanowni Panowie Ambasadorowie! Szanowna Pani Senator! Panowie Senatorowie!

Prezydencja hiszpańska przypadła na czas pogarszania się sytuacji geopolitycznej na świecie, tak jak mówił pan ambasador. Unia musiała zmierzyć się z kolejnym, obok trwającej wojny Rosji przeciwko Ukrainie, kryzysem politycznym i humanitarnym, tym razem na Bliskim Wschodzie. Musimy liczyć się z tym, że otoczenie międzynarodowe Unii Europejskiej nie ulegnie radykalnej poprawie podczas prezydencji belgijskiej, a dodatkowym czynnikiem – zapewne państwo dobrze zdają sobie z tego sprawę – będą nadchodzące wybory w Stanach Zjednoczonych.

W obecnym kontekście geopolitycznym ochrona wartości, na których opiera się Unia, wymienionych w art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej, w tym zasady praworządności, nabrała szczególnego znaczenia. Polska docenia wysiłki prezydencji hiszpańskiej dotyczące przeglądu dialogu o praworządności w Radzie, zwieńczone przyjęciem konkluzji prezydencji z 12 grudnia ub.r., którą jako kraj poparliśmy. Zamierzamy kontynuować otwarte i wspierające dyskusje w tym obszarze, utożsamiając się z priorytetem określonym przez prezydentę belgijską, jakim jest wzmocnienie praworządności. Także rola społeczeństwa obywatelskiego w ochronie praworządności znajdzie się na agendzie polskiej prezydencji. Doceniamy wysiłki prezydencji hiszpańskiej podjęte w celu kontynuacji wszechstronnego wsparcia Unii Europejskiej dla Ukrainy walczącej z rosyjską agresją oraz działania na rzecz utrzymania jedności państw członkowskich w tym obszarze, takie jak kontynuacja wsparcia humanitarnego dla uchodźców ukraińskich przebywających na terytorium Unii Europejskiej, głównie w Polsce, jak państwo dobrze wiedzą. Liczymy na zaangażowanie prezydencji belgijskiej w działania na rzecz utrzymania tego wsparcia.

W ocenie Polski kluczowe pozostają działania na rzecz stabilnej pomocy finansowej i większego wsparcia militarnego. W ocenie Polski konieczne jest spójne i konsekwentne podejście do sankcji nakładanych na Rosję. Podczas prezydencji, tak jak mówił pan ambasador, przyjęto kolejny, dwunasty pakiet sankcji przeciwko Rosji w związku z jej agresją na Ukrainę, uwzględniający szereg polskich propozycji. Polska regularnie ponawia potrzeby jak najszybszego przyjęcia nowego

pakietu sankcji także w odniesieniu do Białorusi w odpowiedzi na jej zaangażowanie w agresję wobec Ukrainy. Aby zwiększyć skuteczność przyjętych sankcji wobec Rosji, konieczne jest przewyciężenie impasu dotyczącego derogacji w zakresie nawozów przy jednoczesnym zapewnieniu skuteczności przyjętych rozwiązań. Również czekamy na trzynasty pakiet sankcji, który będzie zaprezentowany w czasie prezydencji belgijskiej.

Polska z zadowoleniem przyjęła działania prezydencji hiszpańskiej ukierunkowane na utrzymanie wysokiej dynamiki procesu rozszerzenia, zwieńczone decyzją grudniowej Rady Europejskiej o rozpoczęciu negocjacji akcesyjnych z Ukrainą, Republiką Mołdawii oraz przyznaniem Gruzji statusu kraju kandydującego. Będziemy wspierać działania prezydencji belgijskiej w tym obszarze, wyrażając nadzieję, że w pierwszym półroczu 2024 r., po wdrożeniu kroków określonych w zaleceniach Komisji Europejskiej z raportu rozszerzeniowego z zeszłego roku, nastąpi przyjęcie ram negocjacyjnych dla Ukrainy i Mołdawii. W kontekście przygotowania Unii do rozszerzenia – bo to pewnie państwa senatorów będzie interesowało – Polska dostrzega zasadność dyskusji o niezbędnych dostosowaniach polityk unijnych oraz jej budżetu do funkcjonowania po akcesji nowych krajów. Jednocześnie podkreślamy, że proces rozszerzenia oraz refleksja nad wewnętrznymi reformami pozostają odrębnymi procesami.

Zapewnienie otwartej autonomii strategicznej Unii Europejskiej zostało zaakcentowane zarówno, tak jak państwo słyszeli, w programie prezydencji hiszpańskiej, jak i w programie prezydencji belgijskiej. Polska stoi na stanowisku, że realizacja tego celu wymaga m.in. silnych więzi transatlantyckich i działań przeciwdziałających polaryzacji na linii Unia Europejska – Stany Zjednoczone, a także zmniejszenia zależności gospodarki Unii Europejskiej od państw autorytarnych, zwłaszcza w zakresie surowców krytycznych, energii, technologii podwójnego zastosowania, żywności, leków oraz infrastruktury. Z tego względu doceniamy osiągnięcia przez prezydencję hiszpańską porozumienia w odniesieniu do aktu o surowcach krytycznych, a także, tak jak mówił pan ambasador, w sprawie prezydencji belgijskiej w obszarze m.in. poprawy bezpieczeństwa dostaw leków.

Polska niezmiennie podkreśla rolę jednolitego rynku. W tym kontekście pozytywnie oceniamy działania prezydencji hiszpańskiej zmierzające do rozbudowy i wzmocnienia architektury nowego modelu gospodarki cyfrowej Unii Europejskiej. Za istotne w tym obszarze uznajemy zawarcie porozumienia w sprawie aktu dotyczącego sztucznej inteligencji, zwłaszcza mając na uwadze rozwiązanie obejmujące ochronę demokracji i wartości. Liczymy, że prezydencji belgijskiej uda się osiągnąć takie porozumienie w odniesieniu do aktu w sprawie infrastruktury gigabitowej, dla którego prezydencja hiszpańska, co doceniamy, wypracowała podejście ogólne. Przyjęcie aktu w sprawie infrastruktury gigabitowej ułatwi i przyspieszy budowę nowoczesnych sieci telekomunikacyjnych, kluczowych dla wzmocnienia konkurencyjności Unii Europejskiej. Polska popiera postulaty prezydencji belgijskiej dotyczące konieczności uproszczenia otoczenia regulacyjnego w obszarze jednolitego rynku cyfrowego. Jest to postulat podnoszony przez polskie cyfrowe małe i średnie przedsiębiorstwa, które podkreślają, że nadmierna regulacja, jeżeli chodzi o sektor cyfrowy Unii Europejskiej, hamuje innowacyjność i utrudnia zachowanie uczciwej konkurencji z przedsiębiorstwami cyfrowymi spoza Unii Europejskiej, w szczególności z cyfrowymi gigantami.

Polska aktywnie włączyła się w prowadzone podczas prezydencji hiszpańskiej prace nad reformą Paktu Stabilności i Wzrostu, opowiadając się za stworzeniem ram zarządzania gospodarczego, które wzmocnią inwestycje, zwłaszcza w sektorach strategicznych. Dzięki determinacji prezydencji hiszpańskiej udało się osiągnąć kompromis w Radzie, uwzględniając rozwiązania pozwalające na szczególne traktowanie wydatków i inwestycji w obronność w procedurze nadmiernego deficytu, co było polskim priorytetem. Tutaj liczymy, że w porozumieniu z Parlamentem Europejskim, nad którym pracuje prezydencja belgijska, ten temat kluczowy dla Polski także będzie uwzględniony.

Zielona i sprawiedliwa transformacja jest istotnym elementem programów obu prezydencji, tak jak państwo słyszeli.

(Głos z sali: Proszę mówić trochę wolniej.)

Dobrze. Mam wolniej mówić.

Prezydencja hiszpańska za kluczową w tym obszarze uznała reformę rynku energii elektrycznej ukierunkowaną na zbudowanie niezawodnego systemu elektroenergetycznego, odpornego na skutki zawirowań na rynku surowców, chroniącego i wspierającego odbiorców końcowych poprzez zapewnienie bezpiecznych i konkurencyjnych cenowo dostaw energii. Polska z zadowoleniem przyjęła doprowadzenie do osiągnięcia kompromisu w tym zakresie. W szczególności doceniamy uwzględnienie polskiej derogacji dotyczącej możliwości stosowania rynku mocy dla węgla.

Obecnie jednym z największych wyzwań w obszarze polityki klimatycznej, o której była też wcześniej mowa – i z tym będzie mierzyć się w naszej ocenie prezydencja belgijska – pozostaje zapewnienie długoterminowej akceptacji społecznej polityki klimatycznej Unii Europejskiej. Naszym zdaniem powinna być ona tak skonstruowana, aby zapewnić bezpieczeństwo ekonomiczne obywatelom Unii Europejskiej, w tym grupom najbardziej wrażliwym. Debata nad nowym celem redukcyjnym Unii powinna być poprzedzona realistyczną oceną zarówno obecnego stanu realizacji pakietu „Fit for 55”, jak i faktycznego potencjału redukcyjnego na poziomie państw członkowskich i poszczególnych sektorów.

Prezydencja hiszpańska położyła też nacisk na budowę zielonej gospodarki, która gwarantuje konkurencyjność Unii i wspiera tworzenie miejsc pracy. W tym obszarze Polska podkreślała znaczenie zasady neutralności technologicznej i prawa państw członkowskich do decydowania o swoim miksie energetycznym, w tym rozwoju energetyki jądrowej. Polska poparła wypracowany podczas prezydencji hiszpańskiej tekst podejścia ogólnego do projektu rozporządzenia w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie z uwagi na włączenie technologii nuklearnych, w tym zakresie technologii strategicznych. Mamy nadzieję, że prezydencji belgijskiej uda się wypracować porozumienie z parlamentem uwzględniające polskie postulaty i że będzie możliwe przyjęcie aktów jeszcze w bieżącym cyklu instytucjonalnym.

Polska docenia ambitne podejście obu prezydencji w obszarze społecznym, w szczególności w odniesieniu do inicjatyw mających na celu poprawę warunków pracy, ograniczania ubóstwa, zmniejszenia nierówności oraz wspierania słabszych grup na rynku pracy. Z zadowoleniem odnotowujemy przyjęcie w ubiegłym półroczu podejścia ogólnego w odniesieniu do projektu dyrektywy o europejskiej karcie osoby z niepełnosprawnością i europejskiej karcie parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami. Praca wykonana w odniesieniu do tego dossier przez prezydencję belgijską pozwala liczyć na osiągnięcie porozumienia z parlamentem, zdaje się, jeszcze w tym tygodniu. Choć prezydencji hiszpańskiej nie udało się uzyskać akceptacji Rady dla uzgodnionego w ramach trilogu tekstu projektu dyrektywy w sprawie poprawy warunków pracy za pośrednictwem platform internetowych, doceniamy wysiłek włożony w negocjacje, licząc, że pomimo rozbieżności w stanowiskach Rady i parlamentu odnośnie do tego projektu, prace nad nim uda się zakończyć podczas prezydencji belgijskiej.

Migracja pozostaje długoterminowym wyzwaniem dla Unii i jej państw członkowskich. Odnotowaliśmy determinację prezydencji hiszpańskiej w dążeniu do zakończenia prac nad Paktem o Migracji i Azylu. Doceniamy w wysiłki włożone w obronę mandatu Rady w trakcie trudnych negocjacji z parlamentem. Polska podejmie ostateczną decyzję w odniesieniu do tego dossier po otrzymaniu i analizie tekstów kompromisowych wszystkich aktów legislacyjnych wchodzących w jego skład. Polska niezmiennie podkreśla, że przyjęte rozwiązania muszą stanowić realną odpowiedź na potrzeby i wyzwania, z którymi się mierzymy w obszarze migracji, stąd krytyczna ocena mechanizmu relokacji.

Polska podziela stanowisko Hiszpanii i Belgii co do zasadniczego znaczenia i konieczności wzmocnienia wymiaru zewnętrznego migracji, ukierunkowanego na ograniczenie nielegalnej migracji do Unii i przeciwdziałanie jego przyczynom. Z punktu widzenia Polski priorytetem pozostaje zapewnienie skuteczności ochrony granicy zewnętrznej, kluczowej dla prawidłowego funkcjonowania strefy Schengen. W tym kontekście warto odnotować bardzo duży sukces prezydencji hiszpańskiej, jakim było przełamanie wieloletniego impasu w Radzie w sprawie przyjęcia Bułgarii i Rumunii do strefy Schengen. I tak podczas prezydencji belgijskiej 31 marca zniesione zostaną kontrole na wewnętrznych granicach powietrznych i morskich z Bułgarią i Rumunią. Bardzo dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

My również dziękujemy.

Teraz wyobraźcie sobie państwo, co by było, gdyby nie było tłumaczenia symultanicznego. Zostało nam 6 minut na przeprowadzenie dyskusji. Bardzo dziękuję wszystkim sprawozdawcom, panom ambasadorom, pani minister za taką dyscyplinę słowa. Materiału jest mnóstwo.

Otwieram dyskusję na temat tego, co usłyszeliśmy.

Bardzo proszę, pan senator, wiceprzewodniczący Komisji Spraw Unii Europejskiej.

SENATOR
JACEK WŁOSOWICZ

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Panowie Ambasadorowie! Ekszelencje!

Bardzo chciałbym podziękować za bardzo syntetyczne przedstawienie dorobku hiszpańskiego, który na pewno w Europie jest widoczny. Rozszerzenie strefy Schengen od dawna nie miało miejsca, a wiemy, że była to kwestia nie tylko techniczna, lecz także polityczna, bo niektóre kraje się na to nie zgadzały. Otwarcie, danie nadziei innym krajom na wstąpienie do Unii Europejskiej to też bardzo ważny krok i ważne osiągnięcie. Oczywiście chodzi o przyszłość. Chcielibyśmy, żeby przyszłość była jak najbardziej spokojna, jak najbardziej wydajna.

Chciałbym pana ambasadora zapytać o 2 kwestie. Państwo jako Belgia przygotowaliście się do tego półrocza, ale w ostatnich tygodniach mają miejsce 2 rzeczy. Jedna z nich to sprawa typowo wewnątrz europejska, czyli protesty rolników w całej Europie. Czy państwo będziecie dokonywali jakichś zmian? Bo jeżeli chodzi o użycie pestycydów do roku 2030, to dzisiaj Komisja Europejska mówi, że jakaś reakcja powinna być, że chyba powinna być wprowadzona daleko idąca zmiana.

A drugie pytanie dotyczy kwestii międzynarodowej. Od wielu lat Europa współpracuje z Afryką, pomaga Afryce. Jednym z elementów jest wzmocnienie relacji. W Afryce, szczególnie w rejonie Sahelu, w ostatnich tygodniach bardzo dużo się dzieje. Jest tam coraz większe zagęszczenie, jeśli chodzi o rosyjską obecność, od Afryki Zachodniej poprzez Mali, Niger, Czad, Sudan. Może się okazać, że to będzie bardzo duży problem, nie tylko jeżeli chodzi o zagęszczenie relacji gospodarczych, ale także jeżeli chodzi o migrację, bo może to wpływać na migrację, której możemy się spodziewać. A pamiętajmy, że Francja wycofała się z Mali prawie 10 lat temu, w Nigrze został chyba mały kontyngent amerykański, więc to też może implikować problem. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Oczywiście pan senator Włosowicz zadawał pytanie.

Bardzo proszę, Panie Ambasadorze.

AMBASADOR NADZWYCZAJNY I PEŁNOMOCNY
KRÓLESTWA BELGII W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
RIK VAN DROOGENBROECK

Panie Senatorze, bardzo dziękuję za pytania. Zacznę od pierwszego pytania dotyczącego rolnictwa. Rzeczywiście, widzieliśmy protesty, które miały miejsce w całej Europie. W każdym kraju protestowano z różnych powodów, ale wśród rolników panowała wspólna obawa, że ich źródło utrzymania jest zagrożone. Myślę, że prezydencja belgijska potraktuje to bardzo poważnie. Na posiedzeniu Rady Europejskiej 1 lutego w Brukseli sprawę tę podniósł premier Belgii De Croo, który dopilnował, aby w konkluzjach Rady Europejskiej znalazły się również zapisy dotyczące sektora rolnictwa. Mają one pokazać znaczenie przypisywane tej kwestii przez przywódców UE.

Wspomniał pan konkretnie o przepisach dotyczących pestycydów. Cóż, dzisiaj pani von der Leyen ogłosiła, że przepisy dotyczące pestycydów, daleko idące przepisy, które były planowane na szczelnie europejskim, zostaną wycofane, nie zostaną wprowadzone w takiej postaci, w jakiej zostały ogłoszone, ponieważ Komisja zdała sobie sprawę z tego, że rolnicy są pod dużą presją. Obowiązuje oczywiście ogólne prawodawstwo, wspólna polityka rolna. Istnieją przepisy dotyczące Zielonego Ładu, pakiet „Gotowi na 55”. Wywiera to dodatkową presję na rolników. Komisja zdała sobie sprawę z tego, że nadszedł czas, aby pomóc rolnikom. Dlatego myślę, że zapowiedź wycofania przepisów dotyczących pestycydów jest ważnym krokiem. W dzisiejszym komunikacie z zadowoleniem przyjął to także mój premier, z zadowoleniem przyjął to prezydencja belgijska.

Jeśli chodzi o drugą kwestię, to tak, stosunki z Afryką są bardzo ważne. Jeśli chcemy uniknąć migrantów przybywających do Europy, musimy upewnić się, że ludzie w tych krajach mają powód, by w nich pozostać. Musimy upewnić się, że w tych krajach panuje stabilność, stabilność polityczna, stabilność społeczna, że ludzie mają pracę. Zatem w pierwszej kolejności musimy pomóc tym krajom prosperować, aby stały się bogatsze, aby dobrze sobie radziły. Ludzie, którzy dobrze sobie radzą i mieszkają w krajach, gdzie sytuacja jest stabilna, nie chcą ich opuszczać. Myślę, że nikt nie chce opuszczać swojego kraju, jeśli dobrze sobie radzi. Musimy więc pomóc tym krajom w każdy możliwy sposób. Bardzo ważne jest podejście do współpracy rozwojowej, do inwestycji. Musimy udać się do tych krajów i im pomóc, a także zobaczyć, jak możemy im pomóc pod względem gospodarczym. Myślę, że w tym względzie ważnym krokiem jest np. obecna wizyta prezydenta Dudy w Afryce, w 3 krajach, ponieważ musimy pokazać tym krajom, że jesteśmy tam nie tylko po to, aby zapewnić bieżącą współpracę rozwojową, lecz także po to, aby pomóc im poprzez inwestycje w tych krajach i inwestycje w ich długofalową przyszłość. Jest to ważny krok. Oczywiście, gdy pojawiają się problemy – a niestety w wielu krajach w Afryce Zachodniej, Afryce Wschodniej, Afryce Środkowej jest ich całkiem sporo – również musimy tym krajom pomagać i staramy się to robić. Wspomniał pan o Nigrze, wspominał pan o Mali. Jako UE próbowaliśmy umieścić tam siły wojskowe, aby ustabilizować te kraje, jeśli chodzi o obce wpływy. Niestety, nie udało nam się zrealizować tego tak dobrze, jak byśmy tego chcieli. Sytuacja w tych krajach jest bardzo niestabilna. UE nie była w stanie kontynuować obecności wojskowej w niektórych z tych krajów, ale myślę, że nie możemy pozwolić, aby zostały z tym same. Musimy nadal wspierać budowanie ich stabilności, pomagając organizacjom regionalnym, takim jak ECOWAS w Afryce Zachodniej. Aby zbudować stabilność, musimy wspierać proces polityczny, pomagać innym krajom w regionie.

Gdy ludzie z tych regionów chcą przybyć do Europy, oczywiście musimy dopilnować, aby byli traktowani humanitarnie oraz aby ich dokumenty, ich wnioski o udzielenie azylu były rozpatrywane możliwie najszybciej. W tym kontekście uważam, że Pakt o Migracji i Azylu to bardzo ważny krok. Przewidziano w nim równowagę, jeśli chodzi o odpowiedzialność, a także pomoc krajom znajdującym się na pierwszej linii, takim jak Hiszpania, Włochy, Grecja, Malta, w radzeniu sobie z napływem imigrantów, przepływami migracyjnymi. Myślę, że znaleźliśmy bardzo dobrą równowagę. Nie jest idealnie. Świat nigdy nie będzie doskonały, ale znaleźliśmy równowagę między odpowiedzialnością a solidarnością. Bardzo się cieszę, że Polska, że polski rząd zdecydował się poprzeć ten pakiet, ponieważ potrzebujemy wsparcia każdego państwa członkowskiego, niezależnie od tego, czy jest to państwo członkowskie znajdujące się na pierwszej linii, czy państwo zmagające się z wtórnymi ruchami migracyjnymi, takie jak Belgia, czy też państwo takie jak Polska, które stanęło przed innym wyzwaniem i boryka się z innym rodzajem migracji, czyli działaniami hybrydowymi, instrumentalizacją migracji na granicy z Białorusią. Myślę, że wszyscy musimy współpracować. Jest to wspólny problem i wspólne wyzwanie dla nas wszystkich. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY

BOGDAN KLICH

Czy jeszcze ktoś z państwa chciałby zabrać głos?

Nie widzę, nie słyszę zgłoszeń.

W związku z tym zamykam dyskusję.

Wspólne posiedzenie Komisji Spraw Unii Europejskiej (7.)
oraz Komisji Spraw Zagranicznych (4.)

Jeszcze raz dziękuję serdecznie panom ambasadorom, pani minister za udział w posiedzeniu. Jeśli będziemy mieć jeszcze jakieś pytania zarówno do prezydencji hiszpańskiej, jak i do prezydencji belgijskiej, to będziemy je kierować na piśmie w postaci listów przewodniczących Komisji Spraw Zagranicznych i Komisji Spraw Unii Europejskiej. To zawsze jest najlepsze rozwiązanie.

W imieniu swoim i przewodniczącego Grzegorza Schetyny zamykam wspólne posiedzenie Komisji Spraw Unii Europejskiej i Komisji Spraw Zagranicznych.

Zarządzam 5 minut przerwy. Za 5 minut odbędzie się krótkie posiedzenie Komisji Spraw Unii Europejskiej w sprawie przyjęcia stanowiska naszego rządu odnośnie do prezydencji hiszpańskiej, co będzie omawiane podczas jutrzejszego posiedzenia plenarnego.

Dziękuję bardzo.

(Koniec posiedzenia o godzinie 18 minut 05)

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie:

Centrum Informacyjne Senatu, Dział Wydawniczy